

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm III. Quantò.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

nam, sed apponitur conditio, per quam legis obligatio cessat. Ita etiam se res habet in causa proposito.

Secundò, & ut arbitror, melius respondetur: Christum determinatè nihil tradidisse, aut præcepisse de Episcoporum officio perpetuo, & indissolubili; sed id Ecclesiæ disponendum reliquisse: Est tamen lex illa seu traditio antiquissima, cuius initium ignoramus, ac proinde Apostolicam fateri cogimur: Excepta semper plenitudine potestatis Apostolicæ, cum ad bonum Ecclesiæ vniuersalis quandoque necessarium sit, tales sedium mutationes institueri, sicut aduertit Pelagius Papa in c. scias. 35. ead. q. 1. Ad verba Innoc. III. respondetur: Supremam Pontificiam potestatem non humanam, sed diuinam dici; quia immediatè prouenit non ab hominibus, sed à Deo ex Christi promissione, Matth. 16. Ioann. vii. Quo etiam sensu Apostolicæ traditiones, v.g. ieiunium quadragessimale, admixtio aquæ ad vinum celebrandum, interdum à Patribus vocantur diuina mandata; quia etiam Apostolorum decernendi potestas immediatè à Christo prouenit. Iussit enim Christus, saltem generatim, ut Apostoli ea ecclesijs constituerent, quæ ecclesiæ necessaria viderentur: quare non incongruè eorum constituta diuina dici possunt, cum etiam à sancto Spiritu reuerentur, ut falsitati & erroribus locus nullus esset.

CAPITVLVM III.

Quantò.

PARAPHRASIS.

Potestatem transferendi Episcopos ita iuri suo Christus reseruaui, ut soli eius Vicario B. Petro, & per hunc successoribus eius, speciali privilegio concesserit: quamobrem omnis antiquitas, & Conciliorum canones testantur Romanæ Sedi, ob prærogatiuam eius, singularem reuerentiam exhibendam esse. Ex quo sequitur, quòd

non homo, sed potius Deus separat, quos Romanus Pontifex (qui non puri hominis, sed veri Dei vicem gerit) ob ecclesiarum vtilitatem, non humana, sed potius diuina auctoritate separat. Quamobrem cum Episcopus Hildesheimensis suâ ecclesiâ desertâ, ad Herbipolensem propria auctoritate se transtulerit, præcipitur ei, ut ecclesiæ Herbipolensis administrationem penitus derelinquat, & ad Hildesheimensem, quâ improbè dereliquit, redire non permittatur: quia secundum sacros canones, qui ad ecclesiam, præsertim maiorem, aut ditiores, adeòque cupiditate honoris vel diuitiarum, se transtulit, vtrâque carere debet; (saltem post iudicis sententiam) neque enim plus colligitur ex c. si quis Episcopus, 31. causa 7. quæst. 1. Canonici verò ecclesiæ Herbipolensis, qui suffragia sua in dictum Episcopum contulerunt eligendo, à potestate eligendi pro ea vice suspenduntur: ut in eo ipsò puniantur, in quo peccauerunt.

SUMMARIUM.

Episcopus propria auctoritate ab vno episcopatu ad alterum se transferens, vtroque carere debet, saltem post iudicis sententiam.

Hoc e. ferme intelligitur ex præcedentibus. Id tamen dubitari potest, Cur verba illa Christi apud S. Matth. c. 19. *Quos Deus coniunxit, homo non separet*; Pontifex afferat ad statuendam indissolubilitatem Episcopatus, seu officij Episcopalis: cum certum sit, ijs verbis solum esse sermonem de matrimonio carnali. Respondeo; Argumentum ita formandum esse: Si matrimonium carnale insolubile est, sequitur etiâ spirituale insolubile esse oportere. Atqui carnale solui non posse humana potestate, constat ex Matth. 19. cap. ergo nec spirituale. Maior ostendi debet: tum quia spiritualia suapte naturâ difficilius destruantur, quàm carnalia: cum quia carnale ideo indissolubile est ex Dei institutione, quòd insolubilem Christi cum ecclesia coniunctionem

repræsentet. Atqui etiam Episcopus cum ecclesia sua copulatus significat Pontificem secundum ordinem Melchisedech, à Deo Patre unctum, & ecclesiæ suæ perpetuo tempore præpositum. Habemus ergo, quoddam etiam spirituale matrimonium inter Episcopum & Ecclesiam suam solui non debeat mera humana potestate; quamvis solui possit ab publicam necessitatem, auctoritate Vicarij Christi, per speciale privilegium siue commissionem ipsi factam, iuxta c. vi. hoc tit. & suprâ cit. c. scias.

CAPITVLVM VI.

Licet.

PARAPHRASIS.

In primis repetit Innoc. similitudines inter carnale, & spirituale matrimonium. Prima: Sicuti illud solui non potest humana potestate; ita nec spirituale soluitur, nisi à Vicario Christi, qui est successor B. Petri. Secunda. Sicut matrimonium carnale aliud est inchoatum, videl. sponsalia de futuro; aliud ratum, videl. sponsalia de præsentem; aliud consummatum, videl. matrimonium, cui legitime contracto copula accessit. Ita etiam matrimonium spirituale aliud censeri potest initiatum, videl. per electionem ab electo acceptatam, iuxta c. cum inter, 21. de elect. aliud verò ratum per confirmationem; aliud deniq; consummatum, seu perfectum, per consecrationem.

Postea proponitur casus: Episcopus Hildesheimensis, de quo præc. c. dictum est, excusationem attulit, cur non temerè aut propria auctoritate ad Herbipolensem ecclesiam transferret, quia ab antecessore Innoc. gratiâ acceperit, ut si fortè contingat eum ad maiorem dignitatem vocari, illam assumere liceret, dummodò nihil obstaret, quod canonicis institutis contrarium foret.

Hanc excusationem rejicit Innoc. ob duas causas: Prima est; quia tamen po-

testas concessa fuërit transeundi ad dignitatem maiorem. (cuiusmodi dispensatio propter maiorem vtilitatem facilius concedi solet) non tamen inde consequens est, quoddam illius dispensationis transire potuerit ad parem, videl. similem dignitatem episcopalem. Altera. Tamen si ponamus, dispensationem illam se extendisse ad episcopalem aliam dignitatem; quia tamen postulario, sicut & electio, prius examinari debet, imò in dispensatione illa Apostolica non tantum postulationis, sed etiam personæ postulatæ inquisitio & examen reseruatam esse videtur, per verba illa, *dummodo nihil de canonicis obuiet in futuris*: ideo dictus Episcopus Hildesheimensis, Ecclesiam Herbipolensem, antequam postulatio eius examinata fuerat ab eo, ad quem pertinebat, transire haud potuerit.

SUMMARIUM.

1. *Priuegia data contra ius commune, strictæ interpretationis esse debent.*
2. *Gratia dispensationis facta Episcopo, ut ad alterum episcopatum transire, vel alterum, priore retento, accipere ei liceat, facit, ut Episcopus perinde ac si electus esset, in postulationem de se factam consentire, sibi que ius acquirere possit, ita ut superior eum confirmare teneatur, nisi aliud canonicum impedimentum reperiat.*

NOTANDVM I. Priuegia data contra ius commune, strictæ interpretationis esse debent, ut etiam dixi lib. 1. Th. mor. tr. 14. c. 23. n. 5. Quia magnus est fauor iuris communis, cui per priuegium derogatur. Quæ ratio restringendi priuegium tanto magis locum habet, quâto sanctior, & stabilior censetur esse canon, in quo dispensatur, seu contra quem priuegium impetratur: Idq; adhuc magis, si rarior ac difficilius dispensatio esse solet; aut si impetratio dispensationis ambitiosa esse videatur, videl. ut ad dignitatem maiorem, vel parem, sed (ut fieri solet) ditio rem prælaturam transire liceat.

NOTAN-